

Memo

Aan Gemeente Leudal

Betreft Fietspad Heldenseweg te Neer - Nader onderzoek das

Datum 4 februari 2019

Opsteller R. Janssen

Verificatie C. Teheux

Validatie B. van der Moere

Aanleiding

De gemeente Leudal is voornemens een enkelzijdig, in twee richtingen te berijden fietspad te realiseren langs de Heldenseweg vanaf de bebouwde komgrens van Neer tot aan de rotonde met de N568 richting Helden.

Ten behoeve van deze ontwikkeling is reeds een verkennend flora- en faunaonderzoek uitgevoerd¹ in november 2018. Uit dit onderzoek is gebleken dat de noordelijke bosschage in het plangebied deel uit maakt van het leefgebied van de das (*Meles meles*; Wnb-beschermingsregime andere soorten). Ter plaatse is in de sloot langs de Heldenseweg een afvoerpijp aangetroffen die vermoedelijk in gebruik is als vluchtpijp. Als gevolg van de realisatie van het fietspad gaat de vluchtpijp verloren en leiden de werkzaamheden mogelijk tot verstoring van het leefgebied van de das. Om te kunnen beoordelen of deze gevolgen een significant effect op de lokale dassenpopulatie veroorzaken, is een nader onderzoek naar de verspreiding van de das uitgevoerd.

Voor eventuele aanvullende informatie ten aanzien van het project, wordt verwezen naar de rapportage van het verkennend flora- en faunaonderzoek.

Werkwijze

In het kader van het nader onderzoek naar de verspreiding van de das in de omgeving van het plangebied is beschikbare literatuur geraadpleegd en is één maal een bezoek gebracht aan het plangebied. Hierbij zijn de bosschages in de nabije omgeving van het plangebied onderzocht op sporen van de das. Hierbij werd er gelet op de aanwezigheid van wissels, mestputjes, vraatsporen, graafsporen, burchten en dergelijke.

Het onderzoek vond plaats op 21 januari 2019. Het betrof een koude maar zonnige dag. De temperatuur lag rond het vriespunt.

Resultaten

Allereerst is beschikbare literatuur geraadpleegd ten aanzien van de das in de omgeving. Hiervoor is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Uit deze database blijkt echter dat er geen waarnemingen van de das zijn gedaan in de nabije omgeving van het plangebied.

Vervolgens is een veldonderzoek uitgevoerd. Hierbij is eerst de reeds aangetroffen vluchtpijp van de das nader bekeken. Als gevolg van maaiwerkzaamheden in de sloot in het najaar van 2018, was goed zichtbaar of er sprake was van een daadwerkelijk dassenverblijf in de sloot langs de Heldenseweg. Hierdoor kon vastgesteld worden dat er geen vluchtpijp aanwezig is in de sloot. De eerder waargenomen holte blijkt een duiker te zijn, bestaande uit een metalen pijp die twee delen van de zaksloot met elkaar verbindt. Het was mogelijk om door de duiker heen te kijken, waardoor uitgesloten kan worden dat dit een

¹ Kragten, 2018. Realisatie fietspad Heldenseweg Leudal, Verkennend flora- en faunaonderzoek. Rapportnr: 20181128-LEU157-RAP-FF-verkennend onderzoek 1.0. Kragten, 28 november 2018, Herten.

verblijfplaats van de das betreft. In afbeelding 1 zijn foto's opgenomen van de situatie in de zomer en de situatie als op 21 januari.

Afbeelding 1. De waargenomen holte tijdens het verkennend flora- en faunaonderzoek (links) en deze zelfde holte (duiker) tijdens het onderzoek in januari (rechts).

Ondanks het uitsluiten van de verblijfplaats van de das (vluchtpijp) in de sloot langs de Heldenseweg, is de resterende omgeving van het plangebied nader onderzocht op sporen van de das. Hieruit bleek allereerst de aanwezigheid van een burchtlocatie met 3 ingangen op circa 75 meter afstand van de Heldenseweg. Het betroffen 3 verouderde holten, welke vermoedelijk functioneerde als bijburcht (zie ook afbeelding 2). Verder zuidelijk werd daarnaast een hoofdburcht aangetroffen met 6 ingangen. Ter plaatse van deze burcht werden wel recente graafsporen waargenomen (zie ook afbeelding 3). Deze burcht is tevens op circa 75 meter afstand van de Heldenseweg gelegen. In de omgeving van deze burcht werden daarbij enkele vluchtpijpen aangetroffen. Eén van deze vluchtpijpen bevond zich op slechts enkele meters (10 meter) afstand van de Heldenseweg.

Tot slot werd, ter hoogte van de reeds waargenomen hoofdburcht, aan de overzijde van de Heldenseweg nog een hoofdburcht van de das aangetroffen (afbeelding 4). Ook deze burcht bevatte recente graafsporen en bevatte 15 ingangen. Deze burcht bevindt zich op ruim 60 meter afstand van de Heldenseweg. De locaties van de aangetroffen dassenverblijven zijn weergegeven in afbeelding 5.

Tussen de diverse verblijfslocaties werden her en der diverse wildwissels aangetroffen, welke mogelijk van de das, maar ook van wild zwijn (ook wroetsporen), ree en kleiner wild kunnen zijn. Andere, dan de genoemde verblijfplaatsen, essentiële locaties voor de das werden niet waargenomen tijdens het nader onderzoek.

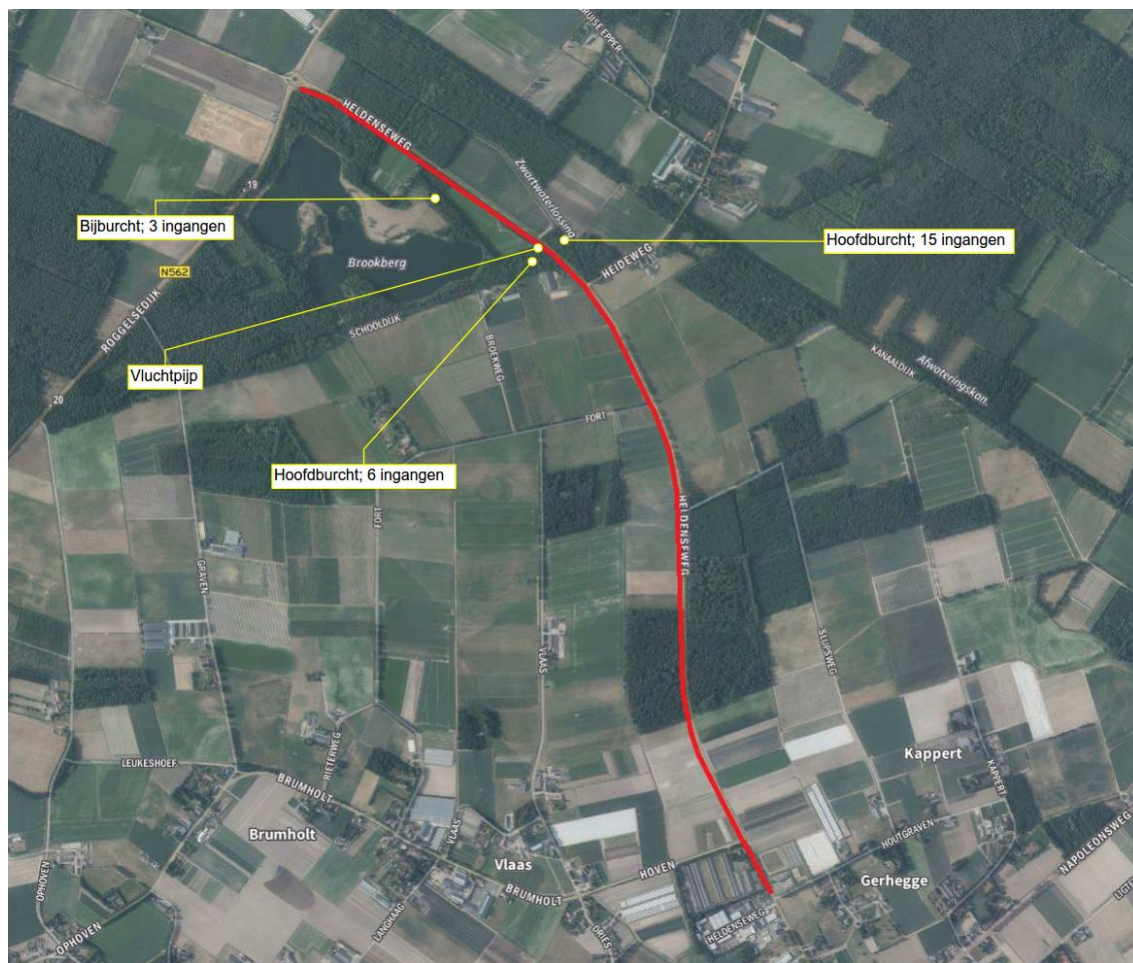
Afbeelding 2. Impressie van de bijburcht van de das in een bosschage nabij de Heldenseweg.

Afbeelding 3. Impressie van de hoofdburcht van de das in een bosschage aan de westzijde van de Heldenseweg.

Afbeelding 4. Impressie van de hoofdburcht van de das in een bosschage aan de oostzijde van de Heldenseweg.

Afbeelding 5. Locaties van de aangetroffen verblijfplaatsen van de das nabij het plangebied (rood).

Conclusie

Allereerst kan geconcludeerd worden dat de eerder waargenomen vluchtpijp, geen vluchtpijp blijkt te zijn en er ter hoogte van het meest noordelijk gelegen bosje dus geen sprake is van aantasting van een dassenverblijf.

Uit het onderzoek is hiernaast gebleken dat er wel diverse dassenverblijfplaatsen aanwezig zijn in de omgeving van het plangebied. De realisatie van het fietspad betreft een relatief kleine ingreep, namelijk het dempen van de huidige zaksloot, het aanleggen van een fietspad naast de Heldenweg en het vervolgens hiernaast weer graven van een nieuwe zaksloot. Zie ook afbeelding 6. Het is hierbij wel noodzakelijk dat er een strook van de bosschages gerooid wordt.

Abbeelding 6. Definitief ontwerp van het noordelijk deel van het plangebied. Zichtbaar is het nieuwe fietspad ten zuiden van de Heldenseweg en de hiervan zuidelijk gelegen zaksloot. In de bijlage is een groter formaat opgenomen.

Gezien de afstand tot de werklocatie, waarlangs bovendien nu al de Heldenseweg is gelegen, én de mate aan beschutting tussen de werklocatie en de dassenverblijven, valt niet te verwachten dat verstoringseffecten op de bijburcht en de twee hoofdburchten optreden. De hier aanwezige dassen zijn bovendien reeds gewend aan de verstoring afkomstig van de Heldenseweg en het intensieve landbouwgebruik in de omgeving. Ook verstoring als gevolg van verlichting is niet aan de orde, daar er geen verlichting is voorzien in het plan.

Eén van de vluchtpijpen van de das bevindt zich echter wel op zeer korte afstand (10 meter) van de weg. Er is daarom sprake van het tijdelijk ongeschikt zijn van een dassenverblijf als gevolg van verstoring. Daarnaast leidt de ontwikkeling ook tot het verstoren en verloren gaan van enkele kleine stroken bosschage. De omgeving van het plangebied biedt een zeer ruime hoeveelheid geschikt leefgebied voor de das. De impact op de beschikbare oppervlakte aan geschikt leefgebied voor de das is daarom minimaal. Het valt niet te verwachten dat de ingreep daarmee leidt tot een significant negatief effect op de lokaal gunstige staat van instandhouding van de das.

Mitigerende maatregelen

Middels de volgende mitigerende maatregel, gebaseerd op het Kennisdocument Das (Bij12, 2017), kunnen de hierboven beschreven effecten voorkomen worden en leidt de realisatie van het fietspad niet tot een negatief effect op de das.

Werken buiten kwetsbare perioden

Gezien de korte afstand tot het plangebied, valt te verwachten dat de werkzaamheden leiden tot de verstoring van een vluchtpijp van de das. Deze verstoring leidt er mogelijk toe dat deze vluchtpijp tijdelijk niet beschikbaar is voor de das. Het verstoren van de vluchtpijp, leidt in de huidige omgeving, waarin een ruime hoeveelheid leefgebied en gelegenheid voor verblijfplaatsen aanwezig is, niet tot een negatief effect

op de populatie. De das is daarbij voldoende flexibel om nieuwe vluchtpijpen te graven in de omgeving. Om de verstoring van de vluchtpijp, maar ook van het bosgebied (leefgebied), te voorkomen, dient er ter plaatse van het leefgebied van de das buiten de kwetsbare voortplantingsperiode gewerkt te worden. Deze voortplantingsperiode loopt van december tot en met juni. Dit houdt in dat de werkzaamheden aan de bosschage waarin zich de dassenburchten bevinden plaatsvinden in de periode juli tot en met november.

Ontheffing Wet natuurbescherming

Wanneer de hierboven beschreven mitigerende maatregel in acht wordt genomen, kan op voorhand uitgesloten worden dat negatieve effecten op de das optreden en is een ontheffing van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

Aanbevelingen

Naar aanleiding van het nader onderzoek worden de volgende aanbevelingen gedaan.

Compensatie te verwijderen bosstrook

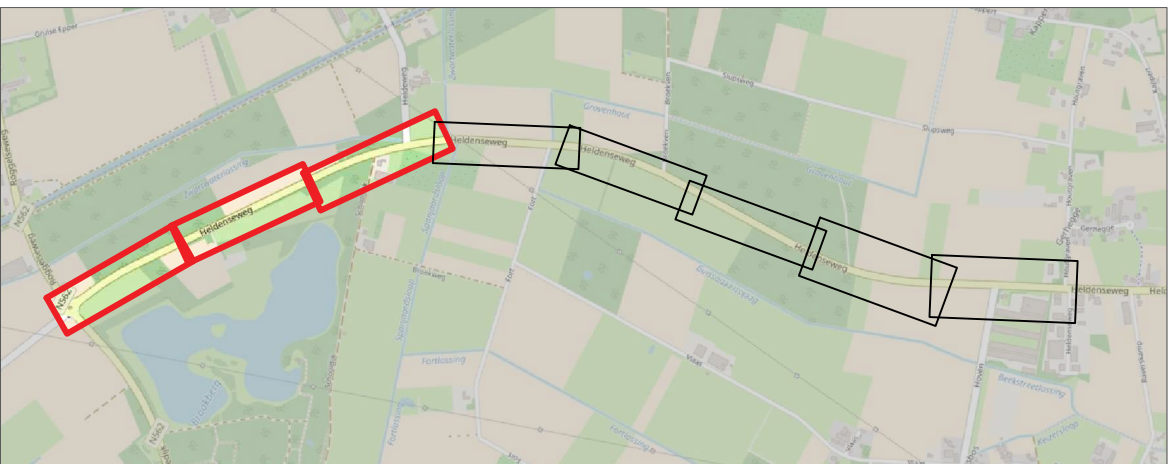
Naast verstoring treedt ook verlies op van een klein deel van het leefgebied van de das. Het valt niet te verwachten dat deze aantasting leidt tot een significant negatief effect op de das. Het wordt wel aanbevolen om de compensatieverplichting vanuit de Wet natuurbescherming houtopstanden of compensatie in het kader van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in te zetten voor het realiseren van een extra stukje leefgebied voor de das in de directe omgeving van het plangebied. Op deze manier kan enig optredend effect op het leefgebied van de das gecompenseerd worden en kan gegarandeerd worden dat het aandeel aan leefgebied voor de das gelijk blijft op de lange termijn.

Opheffen barrièrewerking Heldenseweg

Tijdens het onderzoek is opgevallen dat de Heldenseweg in de huidige situatie een grote barrière vormt voor de verspreiding van de das. Hoewel er geen meldingen van verkeersslachtoffers bekend zijn, lijkt dit een reëel gevaar voor de das te zijn. Op dit moment zijn geen aanpassingen aan de Heldenseweg voorzien. Het verdient wel de aanbeveling om, zodra er wel sprake is van werkzaamheden aan de Heldenseweg, te overwegen om de weg te voorzien van faunapassages (tunnels) nabij de bosschages, om de barrièrewerking van de weg op te heffen en dus verkeersslachtoffers onder dieren te voorkomen.

Verklaring

- Fietspad van beton
- Inrit van betonstraatstenen
- Berm
- Watengang/sloot
- Waterpeil
- Kadastrale situatie (september 2017)

0 28-11-2018		MVB		BYDM		BYDM	
Versie	Datum	Omschrijving	Opsteller	Par.	Verificatie	Par.	Validatie

Bestemmingsplan Fietspad Heldenseweg

Onderdeel
Definitief ontwerp -Blad 1-

Opdrachtgever
Gemeente Leudal

Opdrachtgever
Schoutstraet 6, 6500-1000
Postbus 14, 6500 AA Houten

Opdrachtgever
Houten
Schoutstraet 6, 6500-1000
Postbus 14, 6500 AA Houten

Fase
Definitief ontwerp

Formaat
A0

Schaal
1: 500

Projectnummer
LEU157-0001

Takeningsnummer
2018-2031

Behorende bij doc. nr.

088 - 3366333
info@kragten.nl
www.kragten.nl